

ХІМІЧНИЙ СКЛАД ЗЕЛЕНОЇ МАСИ АМАРАНТУ

О.Й. Карунський, А.В. Стрілець, Л.А. Ковтуненко

Одеський державний аграрний університет,

Вивчення хімічного складу зеленої маси амаранту показало, що зелена маса амаранту має високу поживну цінність 0,48 кормових одиниць і містить ряд незамінних амінокислот

Організацію збалансованої годівлі тварин слід вважати головним фактором високої продуктивності в межах існуючого генетичного потенціалу. Для чіткої організації годівлі та формування кормової бази проводять початковий розрахунок потреби кормів, виходячи з фактичного поголів'я тварин та прогнозів щодо його зростання [1]. Важливе значення має створення умов для інтенсифікації кормовиробництва, виділення його як пріоритетний напрямок в рослинництві кожного господарства з метою нарощування обсягів виробництва повноцінних якісних кормів в асортименті, та згідно з потребою.

Кормова база свинарства на всіх фермах і свинокомплексах в основному повинна базуватися на кормах власного виробництва. Співвідношення їх в зерносумішах може бути: ячмінь + кукурудза до 55%, пшениця + овес до 15%, соя, горох, амарант, соняшниковий шрот до 20%, соковиті корми до 12%, зелені корми до 6%, сіно до 4%. З метою здешевлення раціонів при оптимальному співвідношенні поживних речовин можна використовувати різні відходи харчового виробництва, побічні корми та нетрадиційні корми.

Амарант – цінна кормова рослина. Зелена маса амаранту, врожайність якої досягає 1000 ц/га, використовується в тваринництві, як у свіжому вигляді, так і для приготування силосу та білково-вітамінного концентрату.

Метою досліджень є обґрунтування поживності і хімічного складу амаранту.

Матеріал і методика дослідження. Досліди проводили в 2007 р. на дослідному полі свиноферми с. Расцвет Березовського району Одеської області. Досліди проводились з питань хімічного складу і поживності зеленої маси амаранту в лабораторіях кафедри годівлі сільськогосподарських тварин Одеського державного аграрного університету. Хімічний склад та поживність 1 кг амаранту визначали за загальноприйнятими методами.

Результати досліджень. Результати виробничої апробації, наведені у таблиці, підтвердили кормову цінність амаранту.

З огляду на те, що метою дослідження є обґрунтування поживності і хімічного складу амаранту, ми визначили ці показники у двох видах (волотистий і хвостатий) [2].

Аналіз одержаних матеріалів показує, що за хімічним складом зелена маса амаранту наближається до зеленої маси люцерни. Цінність цього виду корму визначається відносно великим, в порівнянні з зеленим кормом люцерни, вмістом жиру. За кількістю сирогої клейковини зелена маса амаранту перевищує, а за вмістом БЕР поступається зерну ячменю відповідно в 1,5 рази. Зольність їх у півтора рази вище, ніж у ячменю.

**Таблиця 1 – Хімічний склад і поживність зеленої маси
амаранту на повітряну суху речовину**

Показники	Вид амаранту	
	вологистий	хвостатий
Хімічний склад, %		
жир	1,30	1,50
протеїн	10,3	8,2
клітковина	20,3	19,3
попіл	15,0	14,0
БЕР	37,0	40,0
цукор	5,0	5,50
вода	16,0	17,0
Поживність 1кг корму, корм од	0,45	0,48
протеїн, г	77,3	67,4
кальцій, г	16,1	15,7
фосфор, г	2,45	2,0
каротин, мг/кг	35,0	40

При оцінці технологічних властивостей зеленої маси амаранту поряд із хімічним складом слід обов'язково знати вміст основних поживних речовин в 1кг даного корму. Нами встановлено що загальна поживність одного кілограму зеленої маси амаранту складає 0,45-0,48 кормових одиниць (5,98 МДж ОЕ).

Проте, в зеленій масі амаранту міститься значно більше, в порівнянні з ячменем, перетравного протеїну та кальцію на 12,4%. За кількістю фосфору цей показник знаходиться в межах 2-3г. Відомо, що при годівлі свиней, протеїн частіше всього є лімітуючим фактором, це пояснюється тим, що зерно і його відходи містять недостатню для свиней кількість протеїну, який до того ж має незадовільну якість [3].

Сучасне уявлення про протеїнове живлення свиней передбачає балансування їх раціонів не просто по перетравному протеїну, а по протеїну доступному організму тварин, із урахуванням забезпеченості їх потреби в амінокислотах. Досить важко балансувати раціони свиней за амінокислотами без знання їх фактичного вмісту в кормах. Одержанні нами дані про амінокислотний склад амаранту свідчать про їх специфічний склад. Із незамінних амінокислот в амаранті багато лізину, триптофану, аргініну, треоніну.

Виходячи з цього можна стверджувати, що включення їх до складу раціону буде сприяти забезпеченню організму свиней названими амінокислотами.

Висновки

1. Раціональне використання зеленої маси амаранту дозволяє зміцнити кормову базу тваринництва і значно знизити забруднення навколишнього середовища.
2. Зелена маса амаранту є цінним кормовим продуктом, використання якого в раціонах тварин збагачує їх протеїном та амінокислотами.

Література

1. Ройченко Л.Г. Економічна ефективність вирощування амаранту в Україні // *Перша Всеук. практ. конф. по проблемі вирощування, переробки і використання амаранту на кормові, харчові і інші цілі.* – Вінниця, 1995. – С. 88-89.
2. Вавилов П.П., Кондратьев А.А. *Новые кормовые культуры.* – М.: Россельхозиздат, 1975. – 637 с.
3. Карасаев А.Х., Тменов И.Д. *Эффективность использования амаранта в качестве корма для свиней // Возделывание и использование амаранта в СССР / Казан. ун-т.* – Казань, 1991. – С. 190-193.

Карунский А.И., Стрилец А.В. **Химический состав зеленой массы амаранта.**

Изучение химического состава зеленой массы амаранта показало, что она имеет высокую питательную ценность 0,48 кормовых единиц и содержит ряд незаменимых аминокислот.

Karunsky A.I, Strylets A.V. **The chemical contents of the green mass of amaranth.**

The study of green mass of amarantha chemical content showed that the green mass of amarantha has a high nutrient value-0.48 feed units and contains a number of non-changeable aminoacids.